

quor homini familiarissimo C. Aviano Flacco; cujus causa omnia tum cupio, tum mehercule etiam debeo. De quo et præsens tecum egi diligenter, cum tu mihi humanissime respondisti; et scripsi ad te accuratè antea. Sed putat interesse sua, me ad te quam sæpissime scribere. Quare velim mihi ignoscas, si, illius voluntati optemperans, minus videbor meminisse constantia tue. A te idem illud peto, ut de loco, quo deportet frumentum, et de tempore, Aviano commodas: quorum utrumque per eundem me obtinuit triennium, dum Pompejus isti negotio præfuit. Summa est, in quo mihi gratisimum facere possis, si curaris, ut Avianus quando se à me amari putat, me à te amari sciat. Erit id mihi pergratum. Vale. *Lib. 13, ep. 75.*

NOTAS.

Obsequor: *doy gusto.*

CARTA XX.

ARGUMENTO.

Recomienda á los hijos de C. Aviano.

M. T. C. Alieno Proconsuli S. D.

Et te scire arbitror, quanti fecerim C. Avianum Flaccum: et ego ex ipso audieram, optimo, et gratissimo homine, quam à te liberaliter esset tractatus. Ejus filios dignissimos illo patre, meosque necessarios, quos ego unice diligo, commendo tibi sic, ut majore stu-

dio nullos commendare possim. C. Avianus in Sicilia est: Marcus est nobiscum. Ut illius dignitatem præsentis ornes, rem utriusque defendas, te rogo. Hoc mihi gratius in ista provincia facere nihil potes. Idque ut facias, te vehementer etiam atque etiam rogo. Vale. *Lib. 13, ep. 79.*

NOTAS.

Dignissimos: *dignos hijos de tal padre.*

LIBRO II.

De las cartas narratorias y nunciatorias.

CARTA PRIMERA.

ARGUMENTO.

Dícele á Apio que le será buen amigo, y expone los motivos que tiene, para amarlo y estimarle.

M. T. C. Proconsul Appio pulchro Imperatori S. D.

Pridie nonas junias, cum essem Brundusii, litteras tuas accepi: quibus erat scriptum, te L. Clodio mandasse, quæ illum mecum loqui velles. Eum sanè expectabam, ut ea, quæ à te afferret, quamprimum cognoscerem. Meum studium erga te, et officium, tametsi multis jam rebus spero tibi esse cognitum; tamen in iis ma-

ximè declarabo, quibus plurimum significare potuero, tuam mihi existimationem, et dignitatem charissimam esse. Mihi et Q. Fabius Virgilianus, et C. Flaccus Lucii filius, et diligentissimè M. Octavius Cneii filius demonstravit me à te plurimè fieri: quod egomet multis argumentis jam ante judicaram, maximèque illo libro augurali, quem ad me amantissimè scriptum, suavissimum misisti. Mea in te omnia summa necessitudinis officia constabunt. Nam cum te ipsum, ex quo tempore tu me diligere cœpisti, quotidie pluris feci: tum accesserunt etiam conjunctiones necessariorum tuorum. Duos enim, duarum ætatum plurimè facio, Cn. Pompejum, filiæ tuæ socerum, et M. Brutum, generum tuum. Collegii quoque conjunctio, præsertim tam honorificè à te approbata, non mediocriter vinculum mihi quidem attulisse videtur ad voluntates nostras copulandas. Sed et, si Clodium convenero, ex illius sermone ad te scribam plura: et ipse operam dabo, ut te quamprimum videam. Quod scribis, tibi manendi causam eam fuisse, ut me convenires, id mihi, ne mentiar, gratum est. Vale. *Lib. 3, ep. 4.*

NOTAS.

Augurali: *Apio dedicó á Ciceron un libro sobre los agüeros.*

Duarum: *Pompeyo era viejo, y Bruto mozo.*

Collegii: *Ciceron y Apio eran ambos del colegio de los Augures.*

CARTA II.

ARGUMENTO.

Habla de cierta proposicion suya de que se habia burlado Trebatio.

M. T. C. Trebatio S. D.

Illuseras heri, inter scyphos, quod dixeram, controversiam esse, possetne hæres, quod furtum antea factum esset, rectè furti agere. Itaque, etsi domum benè potus, seròque redieram: tamen id caput, ubi hæc controversia est notavi, et descriptum tibi misi: ut scires, id, quod tu neminem sensisse dicebas, Sex. Ælium, M. Manilium, M. Brutum sensisse. Ego tamen Scævola, et Testæ assentior. Vale. *Lib. 7, ep. 22.*

NOTAS.

Inter: *mientras los brindis.*

Scyphus: *es el vaso.*

Esse: *que era disputable.*

Antea: *antes de heredar.*

Caput: *capítulo, ó pasage.*

Descriptum: *copiado.*

CARTA III.

ARGUMENTO.

Dice que le faltan palabras para significar el deseo de salir de su gobierno, y que se hacen las diligencias por coger las onzas para los juegos, que como Edil habia de dar Celio al pueblo.

M. T. C. Imperator Cælio, Ædili Curuli S. D.

Putaresne unquam accidere posse ut mihi verba decissent; neque, solum ista vestra oratoria, sed hæc etiam levia nostratia? Desunt autem propter hanc causam, quodd mirificè sum sollicitus, quidaam de provinciis decernatur. Mirum me desiderium tenet urbis, incredibile meorum, atque in primis, tui: satietas autem provinciæ: vel quia videmur eam famam consequuti, ut non tam accessio quærenda, quam fortuna metuenda sit: vel quia totum negotium non est dignum viribus nostris, qui majora in republica onera sustinere et possimus, et soleamus: vel quia belli magni timor impendet: quod videmur effugere si ad constitutam diem decedemus. De Pantheris per eos, qui venari solent, agitur mandato meo diligenter: sed mira paucitas est: et eas, quæ sunt, valde ajunt queri, quodd nihil cuiquam insidiarum in mea provincia, nisi sibi fiat. Itaque constituisse dicuntur in Cariam ex nostra provincia decede-

re, sed tamen sedulo fit, et in primis à Patisco. Quidquid erit, tibi erit: sed, quid planè esset, nesciebamus. Mihi, mehercule, maguæ curæ est ædilitas tua. Ipsa dies me admonerat: scripsi enim hæc ipsis Megalensibus. Tu velim ad me de omni reipublicæ statu quam diligentissimè perscribas: ea enim certissimè putabo quæ ex te cognovero. Valc. Lib. 2, ep. 11.

NOTAS.

Levia: comunes, vulgares

Dignum: correspondiente á nuestras fuerzas.

Megalensibus ludis: el mismo día de los juegos Megalenses, que daban al pueblo los Ediles en honor de la madre de los dioses.

CARTA IV.

ARGUMENTO.

Dicele que le escriba las novedades, que haya: que no quiere gobiernos sino estarse en Roma: que él está arrepentido de haber hecho lo contrario.

M. T. C. Imperator Cælio, Ædili Curuli S. D.

Sollicitus equidem eram de rebus urbanis: ita tumultuosæ conciones, ita molestæ. Quinquaginta afferebantur: nam ceteriora nondum audiebamus. Sed tamen nihil me magis sollicitabat, quam in his molestii non me, si quæ ridenda essent, ridere tecum. Sunt enim mul-

ta, sed ea non audeo scribere. Illud molestè fero, nihil me adhuc his de rebus habere tuarum litterarum. Quare etsi, cum tu hæc leges, ego jam annum munus confecero; tamen obvia mihi velim sint litteræ tuæ, quæ me erudiant de omni republica, ne hospes planè veniam. Hoc melius, quàm tu, facere nemo potest. Diogenes tuus, homo modestus, à me cum Philone Pessinunte discessit. Iter habebant ad Dejotaram regem, quamquam omnia nec benigna, nec copiosa cognorant. Urbem, mi Rufe, cole, et in ista luce vive. Omnis peregrinatio (quod ego ab adolescentia iudicavi) obscura, et sordida est iis, quorum industria Romæ potest illustris esse. Quod cum probè scirem, utinam in sententia permansissem! cum una, meherculè, ambulatiuncula atque uno sermone nostro, omnes fructus provincie non confero. Spero me integritatis laudem consequutum: non erat minor ex contemnenda, quàm ex conservata provincia. Spes triumphif inquis. Satis gloriôsè triumpharem, si non essem tamdiu quidem in desiderio rerum mihi charissimarum. Sed, ut spero, propediem te videbo. Tu mihi obviam mitte epistolas te dignas. Vale. *Lib. 2, ep. 12.*

NOTAS.

Ita tumultuosæ: porque nos han contado que han sido muy alborotadas las juntas, y que ha habido muchos trabajos en las fiestas de Minerva, que duraban cinco dias, y se llamaban Quinquatrus, um, f. plur.

Citeriora: noticias mas recientes.

Hospes: en ayunas de noticias.

Cole: ama.

In ista: ahí, donde se luce.

Spes: sup. non satis est, ut in provinciam eatur?

CARTA V.

ARGUMENTO.

Dicele á Peto, que le va á ver; y que supo que estaba en cama.

M. T. C. Papirio Pæto S. D.

Heri veni in Cumanum: cras ad te fortasse. Sed, cum certum sciam, faciam te paulò ante certiorem. Etsi M. Ceparius, cum mihi in silva Gallinaria obviam venisset, quæsissemque, quid ageres, dixit te in lecto esse, quod ex pedibus laborares. Tuli scilicet molestè, ut debui; sed tamen constitui ad te venire, ut et viderem te, et viserem, et cœnarem etiam. Non enim arbitrator, coquam etiam te arthriticum habere. Expecta igitur hospitem cum minimè edacem, tum inimicum cœnis sumptuosus. Vale. *Lib. 9, ep. 23.*

NOTAS.

Cras: sup. veniam.

Ex: de gota.

Arthriticum: gotoso.

CARTA VI.
ARGUMENTO.

Le dice, que le fueron de mucho gusto las gracias, que le habia dado, y muy grata su carta al Senado: exhortándole á llevar al cabo la guerra, acabando con M. Antonio.

M. T. C. Planco Imperatori S. D.

Quamquam gratiarum actionem à te non considerabam, cum te re ipsa, atque animo scirem esse gratissimum; tamen (fatendum est enim) fuit ea mihi perjuvanda. Sic enim vidi, quasi ea, quæ oculis cernuntur, me à te amari. Dices, quid antea? Semper equidem, sed nunquam illustrius. Litteræ tuæ mirabiliter gratæ sunt Senatui, cum rebus ipsis, quæ erant gravissimæ, et maximæ, fortissimi animi, summique consilii, tum etiam gravitate sententiarum, atque verborum. Sed, mi Plance, incumbe, ut belli extrema perficias; in hoc erit summa et gratia, et gloria. Cupio omnia reipublicæ causa; sed mehercule, in ea conservanda jam defatigatus, non multò plus faveo patriæ, quàm tuæ gloriæ: cujus maximam facultatem tibi Dii immortales, ut spero, dedere; quam complectere, obsecro. Qui enim Antonium oppresserit, is hoc bellum teterrimum, periculosissimumque confecerit. Vale. *Lib. 10, ep. 19.*

NOTAS.

Antea: *sup.* faciebam?

Quidem: *sup.* me amabas.

CARTA VII.

ARGUMENTO.

Diceles á su muger é hija, que deliberen sobre si aguardarán en Roma la llegada de César victorioso, ó se saldrán antes: y que sobre esto consulten á ciertos amigos.

Tullius Terentiæ, et pater Tulliolæ, duabus animis suis; et Cicero matri optimæ, suavissimæ sorori S. D.

Si vos valetis, nos valemus. Vestrum jam consilium est, non solum meum, quid sit vobis faciendum. Si ille Romam modeste venturus est, rectè in præsentia domi esse potestis: sin homo amens diripendam urbem daturus est, vereor, ut Dolabella ipse satis vobis prodesse possit. Etiam illud metuo, ne jam intercludamini, ut cum velitis, exire non liceat. Reliquum est, quod ipsæ optimè considerabitis, vestri similes femine sinte Romæ. Si enim non sunt, videndum est, ut honestè vos esse possitis. Quomodo cumque nunc se res habet, modò ut hæc nobis loca tenere liceat, bellissimè vel mecum, vel in nostris prædiis esse poteritis. Etiam illud verendum est, ne brevi tempore fames in urbe sit. His de rebus velim cum Pomponio, cum Camillo, cum quibus vobis videbitur, consideretis: ad summam, animo fortis sitis. Labienus rem meliorem fecit. Adjuvat etiam Piso, quòd ab urbe discedit, et sceleris

30 *Cartas de Ciceron*
condemnat generum suum. Vos, meae carissimae animae, quam saepissimè ad me scribite, et vos quid agatis, et quid istic agatur. Quintus pater, et filius, et Rufus vobis salutem dicunt. Valet. viii kal. Quintil. Minturnis. *Lib. 14, ep. 14.*

NOTAS.

Ille: César.

Intercludamini: se os corte el paso.

Vestri: de vuestra clase.

Labienuus: este, que habia sido Lugar-Teniente de César en Francia, se pasó en la guerra civil al vando de Pompeyo.

CARTA VIII.

ARGUMENTO.

Aconsejale que haga la declaracion de la hacienda ante el Censor, y le dice que piensa conservar la amistad de Antonio.

Tullius Tironi S. D.

Tu verò confice professionem, si potes: etsi hæc pecunia ex eo genere est, ut professione non egeat. Verumtamen Balbus ad me scripsit, tanta se epiphora oppressum, ut loqui non possit, Antonius de lege quid egerit. Liceat modò rusticari. Ad Bithynicum scripsi. De Servilio tu videris, qui senectutem non contemnis. Etsi Atticus noster quia quondam me commoveri panicis intellexit, idem semper putat, nec videt, quibus prædiis philosophiæ

Libro segundo. 31
septus sim: et hercule, quòd timidus ipse est, tumultum excitat. Ego tamen Antonii inveteratam sine ulla offensione amicitiam retinere sanè volo: scribamque ad eum: sed non antequàm te videro: nec tamen te avoco à syngrapha: genu tibia proprius. Cras expecto Leptam: etenim ad cujus rutam pulegio mihi tui sermonis utendum est. Vale. *Lib. 16, ep. 23.*

NOTAS.

Profesionem: declaracion de la hacienda ante el Censor: la que hacian los ciudadanos romanos de cinco en cinco años.

Epiphora: fluxion, destilacion.

Panicis, lat. panicis: terrores pánicos.

Thoruboiei; lat. tumultum excitat: pone miedo.

A syngrapha: del vale para la cobranza de la deuda.

Góny enèmes: sup. enugon lat. genu tibia proprius: la rodilla está mas cerca que la canilla: esto es, primero eres tú, que nadie.

Rutam: ruda, yerba de mal olor: metafóricamente, conversacion desabrida.

Pulegium: poleo, yerba de buen olor: aquí metafóricamente significa conversacion suave.

LIBRO III.

De las cartas exhortatorias.

CARTA PRIMERA.

ARGUMENTO.

Dicele á Curion que le falta asunto para escribirle, y concluye exhortándole á que aspire á la verdadera gloria.

M. T. C. Curioni S. D.

Epistolarum genera multa esse non ignoras: sed unum illud certissimum, cujus causa inventa res ipsa est, ut certiores faceremus absentes, si quid esset, quod eos scire aut nostra, aut ipsorum interesset. Hujus generis litteras á me profecto non expectas. Tuarum enim rerum domesticarum habes et scriptores, et nuntios; in meis autem rebus nihil est sanè novi. Reliqua sunt epistolarum genera duo, quæ me magnoperè delectant; unum familiare, et jocosum: alterum severum, et grave. Utro me minùs deceat uti, non intelligo. Jocerne tecum per litteras? Civem meherculè non puto esse, qui temporibus his ridere possit. An gravius aliquid scribam? Quid est, quod possit graviter à Cicerone scribi ad Curionem, nisi de republica? Atque in hoc genere hæc mea causa est, ut ne-

que ea, quæ nunc sentio, velim scribere. Quamobrem, quoniam mihi nullam scribendi argumentum relictum est, utar ea clausula, qua soleo, teque ad studium summæ laudis cohortabor. Est enim tibi gravis adversaria constituta, et parata, incredibilis quædam expectatio. Quam tu una re facillimè vinces, si hoc statueris, quarum laudum gloriam adamaris, quibus artibus eæ laudes comparantur, in iis esse elaborandum. In hanc sententiam scriberem plura, nisi te tua sponte satis incitatum esse confiderem, & hoc, quidquid attingi, non feci inflammandi tui causa, sed testificandi amoris mei. Vale. *Lib. 2, ep. 4.*

NOTAS.

Certissimum: *el mas sabido.*
 Temporibus his: *en estos tiempos, en que está dividida en vandos la republica entre César y Pompeyo.*

Utar ea: *no haré otra cosa que concluir como suelo mis cartas.*

Quarum: *el órden es:* Elaborandum esse in iis artibus, quibus comparantur eæ laudes, quarum laudum adamaris gloriam.

CARTA II.

ARGUMENTO.

Exhorta al sufrimiento á Fabio que habia salido desterrado por sentencia, haciéndole presente lo que habia conseguido, los males que amenazaban á la República, y los bienes que le habian quedado.

M. T. C. T. Fabio. S. D.

Etsi egomet, qui te consolari cupio, consolandus ipse sum: propterea quòd nullam rem gravius jamdiu tuli, quàm incommodum tuum: tamen te magnoperè non hortor solum, sed etiam pro amore nostro rogo atque oro, te colligas, virumque praebeas, et, qua conditione omnes homines, et quibus temporibus nati sumus, cogites. Plus tibi virtus tua dedit, quàm fortuna abstulit: propterea quòd adeptus es quod non multi homines novi: amisisti quæ plurimi homines nobilissimi. Ea denique videntur conditio impendere legum, judiciorum, temporum, ut optimè actum cum eo videatur esse, qui quàm levissima pæna ab hac republica discesserit. Tu verò, qui et fortunas, et liberos habes, et nos, ceterosque necessitudine, et benevolentia tecum conjunctissimos; quique magnam facultatem sis habiturus nobiscum, et cum omnibus tuis vivendi; et cum unum sit iudicium, ex tam multis, quod reprehendatur, ut quod una sententia, eaque dubia, potentiae allicujus condonatum existimetur; omnibus his de

causis debes istam molestiam quàm lenissimè ferre. Meus animus erit in te, liberosque tuos semper, quem tu esse vis, et qui esse debet. Vale. *Lib. 3, ep. 18.*

NOTAS.

Colligas: te animes.

Optimè: que parece que ha salido muy bien librado.

Quod reprehendatur: y siendo este entre tantos el único juicio de que se murmura, como que se está en la opinion de que en él se fue solo á dar gusto á cierto poderoso; pues solo saliste mal por un voto, y este obscuro.

CARTA. III.

ARGUMENTO.

Aconseja á Toranio con varias razones que se mantenga en la Sicilia, donde está, y le consuela en su desgracia.

M. T. C. Toranio S. D.

Dederam triduo ante pueris Cn. Plancii literas ad te, eò nunc ero brevior, teque, ut antea consolabar, hoc tempore monebo. Nihil puto tibi esse utilius, quàm ibidem opperiri, quoad scire possis, quid tibi agendum sit. Nampræter navigationis longæ, et hyemalis, et minimè portuosæ periculum, quod vitaveris: ne illud quidem non quantivis, subitò, cum certè aliquid audieris, te istinc posse proficisci. Nihil est præterea, cur advenientibus te offerre gestias. Multa præterea metuo, quæ cum Chi-

lone nostro communicavi. Quid multa? loco opportuniore in his malis nullo esse potuisti: ex quo te, quodcumque opus erit, facillimè, et expeditissimè conferas. Quòd si recipiet ille se, ad tempus aderis: sin (quum multa accidere possunt) aliqua res eum vel impediet, vel morabitur: tu ibi eris, ubi omnia scire possis. Hoc mihi prorsus valde placet. De reliquo, ut tessè per litteras hortatus sum, ita velim tibi persuadeas, te in hac causa nihil habere, quod tibi timendum sit, præter communem casum civitatis: qui etsi est gravissimus; tamen ita vivimus, et id ætatis jam sumus, ut omnia, quæ non nostra culpa nobis accident, fortiter ferre debeamus. Hic tui omnes valent, summaque pietate te desiderant, et diligunt, et colunt. Tu et cura ut valeas; et te istinc ne temerè commoveas. Vale. *Lib. 6, ep. 20.*

NOTAS.

Gestas: *tengas grandes ganas.*

Advenientibus: *à César y los suyos, cuando lleguen victoriosos de la guerra de España.*

Ille: *César.*

CARTA. IV.

ARGUMENTO.

Dicele à Curion, que se vaya à Roma, porque no se pierda el chiste y gracejo.

M. T. C. Curio S. D.

Facile perspexi ex tuis litteris (quod semper studui) et me à te plurimè fieri, et te

intelligere, quàm mihi charus esses. Quod quum uterque nostrum consequutus est, reliquum est, ut officiis certemus inter nos; quibus æquo animo vel vincam te, vel vincar abs te. Acilio non fuisse necesse meas dari litteras, facile patior. Sulpicii tibi operam intelligo ex tuis litteris non multum opus fuisse, propter tuas res ita contractas, ut, quemadmodum scribis, nec caput, nec pedes. Equidem vellem, uti pedes haberent, ut aliquando redires. Vides enim exaruisse jam veterem urbanitatem: ut Pomponius noster suo jure possit dicere: *Nisi nos pauca retineamus gloriam antiquam Atticam.* Ergo is tibi, nos ei succedimus. Veni igitur, quæso, ne tantum semen urbanitatis unà cum republica intercat. Vale. *Lib. 7, ep. 31.*

NOTAS.

Contractas: *embrolladas.*

Nec: *no tenian pies ni cabeza.*

CARTA V.

ARGUMENTO.

Alábale por el socorro que dió á la República: exhórtale á que acabe en un todo con los enemigos de ella.

M. T. C. Planco Imperatori Consuli designato
S. D.

O gratam famam biduò ante victoriam, de subsidio tuo, de studio, de celeritate, de copiis. Atqui, etiam hostibus fuis, spes omnis

in te est. Fugisse enim ex prælio Mutinensi dicuntur notissimi latronum duces. Est autem non minus gratum extrema delere, quam prima depellere. Equidem expectabam jam tuas litteras, idque cum multis: sperabamque etiam Lepidum reipublicæ temporibus admonitum, tecum et reipublicæ satis esse facturum. In illam igitur curam incumbere, mi Plance, ut ne qua scintilla teterrimi belli relinquatur. Quod si erit factum; et rempublicam divino beneficio affeceris, et ipse æternam gloriam consequere. iii non. maj. Vale. *Lib. 10, ep. 14.*

NOTAS.

Atqui: *pues.*

Victoriam: *en la batalla de Módena contra M. Antonio.*

Latronum: *da este título Ciceron á M. Antonio y á los que le seguían en la guerra.*

Temporibus: *de la prosperidad, con que la República va venciendo á sus enemigos.*

CARTA VI.

ARGUMENTO.

Exhorta á Cornificio á trabajar en favor de la República: da le noticia de una embajada enviada por el Senado á M. Antonio; y concluye recomendando á Pinario.

M. T. C. Cornificio S. D.

Ego nullum locum prætermitto (nec enim debeo) non modò laudandi tui, sed ne or-

nandi quidem. Sed mea studia erga te, et officia malo tibi ex tuorum litteris, quam ex meis, esse nota. Te tamen hortor, ut omni cura in rempublicam incumbas. Hoc est animi, hoc est ingenii tui, hoc ejus spei, quam habere debes amplificandæ dignitatis tuæ. Sed hæc de re aliâ ad te pluribus. Cum enim hæc scribebam, in expectatione erant omnia: nondum legati redierant, quos Senatus non ad pacem deprecandam, sed ad bellum denuntiandum miserat, nisi legatorum nuntio paruisset. Ego tamen, ut primùm occasio data est, meo pristino more rempublicam defendi: me principem Senatui, populoque romano professus sum: nec posteaquam suscepi causam libertatis, minimum tempus amisi tuendæ salutis, libertatisque communis. Sed hæc quoque te ex aliis malo. T. Pinarium, familiarissimum meum, tanto tibi studio commendo, ut majore non possim. Cui cum propter omnes virtutes, tum etiam propter studia communia sum amicissimus. Is procurat rationes, negotiaque Dionysii nostri, quem et tu multum amas, et ego omnium plurimum. Ea tibi ego non debeo commendare: sed commendo tamen. Facies igitur, ut ex Pinarii, gratissimi hominis, litteris tum et erga illum, et erga Dionysium studium perspiciamus. Vale. *Lib. 12; ep. 24.*

NOTAS.

Hoc: *esto corresponde á tu ánimo, ingenio, &c.*

Pluribus: *sup. verbis scribam.*Denuntiandum: *declarar, intimar.*Malo: *sup. scire.*

CARTA. VII.

ARGUMENTO.

Encárgale, que emplee su ingenio en ponerse bueno y sano.

Tullius Tironi S. D.

Ægypta ad me venit pridie id. aprilis. Is etsi mihi nuntiavit, te planè febri carere, et bellè habere; tamen, quod negavit, te potuisse ad me scribere, curam mihi attulit: et eò magis, quòd Hermia, quem eodem die venire oportuerat, non venerat. Incredibili sum solitudine de tua valetudine, qua si me liberaris, ego te omni cura liberabo. Plura scriberem si jam putarem, libenter te legere posse. Ingenium tuum, quod ego maximi facio, confer ad te mihi, tibi que conservandum. Cura te etiam atque etiam diligenter. Vale.

Scripta jam epistola, Hermia venit. Accepi tuam epistolam vacillantibus litterulis, nec mirum, tam gravi morbo. Ego ad te Ægyptam misi (quod nec inhumanus est, et te visus est mihi diligere) ut is tecum esset: et cum coquoquum, quo uterere. Iterum. Vale. *Lib. 16, ep. 13.*

NOTAS.

Ægypta: *un esclavo llamado así.*

Belle: *te sentias grandemente.*

LIBRO IV.

De las cartas petitorias.

CARTA PRIMERA.

ARGUMENTO.

Ciceron habia de suceder á Apio en el gobierno de la Cilicia, y le pide en esta carta se la deje en el mejor estado posible para tener menos que hacer en él.

M. T. C. Proconsul Appio Pulchro Imperatori S. D.

Cum et contra voluntatem meam, et præter opinionem accidisset, ut mihi cum imperio in provinciam proficisci necesse esset, in multis, et variis molestiis, cogitationibusque meis, hæc una consolatio occurrebat, quòd neque tibi amior, quàm ego sum, quisquam posset succedere: neque ego ab ullo provinciam accipere, qui mallet eam mihi quàm maximè aptam, explicatamque tradere. Quòd si tu quoque eandem de mea voluntate erga te spem habes, ea te profecòd nunquam fallat. A te maximo operè pro nostra summa conjunctione, tuæque singulari humanitate etiam atque etiam queso, et pcto, ut quibuscumque rebus poteris (poteris autem plurimis) prospicias, et consulas